NATIONEN MENER · TORSDAG 30·04·15

Pels er en viktig næring

Et klart flertall av høringsuttalelsene til den regjeringsoppnevnte pelsdyrutredningen støtter videre drift av pelsdyrnæringen i Norge. Det er positivt for pelsdyrfarmerne. Likevel er det en utfordring for næringen at de fleste dyrevelferdsfaglige instansene går inn for av avvikle den.

Pelsdyrutvalget anbefaler at næringen skal få fortsette, men at det må settes inn tiltak for å «styrke næringens legitimitet». Flere av høringsinstansene reiser tvil om dette er mulig innenfor rammen av en forsvarlig dyrevelferd.

Veterinærforeningen går blant annet inn for styrt avvikling av næringen, med mindre det ikke innføres «strakstiltak som gir vesentlig bedre forhold for pelsdyrene». Veterinærinstituttet og Rådet for dyreetikk står på samme linje.

En annen kritisk faginstans, som også har tilsynsansvar for pelsdyrnæringen, er Mattilsynet. Tilsynet mener at innføring av driftssystemer som i større grad ivaretar dyrenes adferdsbehov er en «nødvendig forutsetning» for vesentlig forbedring av velferden for pelsdyr.

Dette er faglige råd pelsdyrnæringen må ta på alvor. Den politiske støtten til næringen er usikker. Stadig flere partier har programfestet å avvikle den. Da er det nødvendig at pelsdyrnæringen styrker legitimiteten.

Den brede støtten fra kommuner og fylker viser at pels regnes som en viktig næring der den er representert. Det er et motargumentet til dyrevernsbevegelsens påstand om at en avvikling vil ha liten næringsmessig betydning i distriktene.

Norsk pelsdyrnæring er underlagt et svært strengt regelverk og et omfattende kontrollregime. Selv om det også i det siste er avdekket enkelte uheldige episoder i næringen, er det lite tvil om at dyrevelferden har blitt kraftig forbedret de siste årene. Dette arbeidet må pelsdyrnæringen bygge videre på. For det er heller ingen tvil om at næringen fortsatt har forbedringspotensial.

Hovedpoenget er likevel at man ikke kan straffe en hel næring for enkeltbrudd på dyrevelferdsloven. Forutsatt at oppdretterne følger de regler og rutiner som er gitt, kan Norge vise til en pelsdyrnæring i verdensklasse.

Oppsummert

Flertall

1 Et flertall av høringsuttalelsene til pelsdyrutredningen støtter videre drift.

Fagmiljøer

2 Det er likevel en utfordring for næringen at flere faginstanser anbefaler avvikling.

Viktig næring

3 At mange kommuner og fylker støtter videre drift, viser at pels er en viktig næring mange steder.

Argument for kommunereform

DAGENS GJEST

Reidar Almås

Reidar Almås er Seniorforskar Norsk senter for bygdeforskning, Trondheim

Motsetninga mellom sentrum og periferi viser seg tydeleg i debatten om kommunesamanslåing. Svaret frå dagens regjering er færre og større kommunar, men kva var spørsmålet?

Det har fleire omgangar vore lansert ulike argument for å grunngje at vi burde ha større kommunar i Norge. Eitt av dei mest sentrale argumenta har vore småkommunar er dyre i drift . Regjeringa sitt ekspertutval skriv at kommunar i størrelsesorden 15.000–20.000 gjer «økonomisk soliditet». Dette er rein gjetning, og i følgje ei rekkje studiar er det lite å spare på samanslåingar etter som det er tenesteproduksjonen som utgjer størsteparten av utgiftene.

Eit anna argument for større kommunar har vore at det vil sikre betre tenester. Når det gjelder kvaliteten på basistenester, er det lite som tyder på at små kommunar yter dårlegare tenester. Tvert imot viser undersøkingane at små og mellomstore kommunar kjem best ut når det gjeld tilfredshet med helse-, utdannings- og omsorgstenester.

Eit tredje argument har vore at det vil bli lettare å rekruttere fagkompetanse til større kommunar. Men er det gitt? Konkurransen om arbeidskrafta er stor i storbyane, særleg på felt der privat sektor etterspør den same arbeidskrafta. Ein fersk studie frå Bygdeforskning gjort for økommunar utan landfast samband viser at tilgang på spesialarbeidskraft kan vera både stabil og god, men sårbar ved avgang.

Eit fjerde argument har vore at større og fusjonerte kommunar skal bli betre til å drive nærings- og samfunnsutvikling. Dette argumentet kan ha gyldighet når det gjeld felt som arealplanlegging og regional utvikling av infrastruktur. Men når det gjeld næringsutvikling i spreidtbygde område, er kommunen den einaste betydelege institusjonen for lokalsamfunnsutvikling.

Eit femte argument har vore at det skal bli lettare å delegere oppgåver og makt til større kommunale einingar. Dette argumentet har noe for seg, men ein ser av «Meld. St. 14 (2014-2015) om kommunereforma at det er lovpålagte oppgåver og tilskott som blir flytta, mens vi ikkje ser teikn til flytting av makt.

Eit sjette argument har vore at det skal bli meir og betre demokrati med større kommunar. Innbyggarane si deltaking har vore rekna som grunnvollen i lokaldemokratiet vårt, men det er opplagt at det blir færre kommunestyrerepresentantar med færre kommunar. Dette vil føre til at det blir vanskelegare for utkantar å få inn «sine» representantar i kommunetyret.

Eit sjuande argument har vore at det kan bli lettare å styre og kontrollere kommunal sektor med større kommunar. Dette argumentet kan ha noe for seg, men spørsmålet bør vera: «Lettare å styre for kven, den nasjonale eliten eller folket i lokalsamfunna»?

Ei åttande innvending imot dagens kommunestruktur har vore det store og aukande omfanget av interkommunalt samarbeid, som skal ha ført til eit demokratisk underskot. I Danmark vart det færre interkommunale samarbeid dei første åra etter kommunereforma, men etter 3 år blomstra det opp att.

Korleis vil det så gå? Slik det teiknar i dag, er det mest sannsynlege utfallet ein moderat kommunereform med ein stad mellom 300 og 400 kommunar. Vi kjenner gjennom uttallige meiningsmålingar til at eit fleirtal synest det er ein god ting med kommunesamanslåing, men langt færre vil ha det i sin eigen kommune.

UTFALLET

«Det mest sannsynlege utfallet ein moderat kommunereform med ein stad mellom 300 og 400 kommunar.»

SAGT

av andre

FOTO: NTB SCANPIX

Arbeidsminister Robert Eriksson (Frp) er ikke så veldig populær 1. mai.

En kjapp en på 1. mai

* «Ut i gatene for å forsvare arbeidsmiljøloven, lyder appellen foran 1. mai. Men man kan også protestere ved å la være å klikke «like» på arbeidsministerens nettside.»
Moss Avis anbefaler en kjapp en på 1. mai.

Dinosaur på tanken 1. mai

* «Miljøpartiet De Grønne oppfordrer arbeiderbevegelsen til nytenking, og stiller med Rasmus Hansson og en dinosaur i 1. mai-toget. Sykkelen symboliserer at fossilt brensel er ut. Det samme kan sies om fossile tanker.»
Førstekandidaten for MDG i Drammen Ståle Sørensen til Dagsavisen, mens han strever med å holde balansen på den pedaldrevne dinosauren.

Ungdom i tankene 1. mai

* « På bussene kjører vi nå en kampanje med et klart budskap: Kommunen passer ikke på ungdommen din natt til 1. mai – gjør du? Ansvaret for at tenåringen ikke ruser seg, eller skades, ligger hos oss foreldre.»
Ordfører Nina Sandberg på Nesodden til Akershus Amtstidende. Hun forbereder seg på fest.

Forsiktig på 1. mai

* «Jessheim blir scene for dobbelt politisk frieri 1. mai. Både Arbeiderpartiets Trond Giske og Frps Per Sandberg skal tale til folket, men de to møtes neppe direkte.»
Laagendalsposten melder at Jessheim ikke er stedet der man tar unødige sjanser.

PFU

Nationen arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf: 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no

NATIONEN
www.nationen.no

Sjefredaktør:
Mads Yngve Storvik
mads.storvik@nationen.no

Politisk redaktør:
Kato Nykvist
kato.nykvist@nationen.no

Nyhetsredaktør:
Rino Andersen
rino.andersen@nationen.no